

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Εκδηλώσεις 2009

Ο Σ.Φ.Α.Κ είναι ένας μη-κερδοσκοπικός πολιτιστικός και επιστημονικός σύλλογος, ένας φορέας γνώσης και πολιτισμού που δραστηριοποιείται στην ευρύτερη περιοχή της Κρήτης. Οι μέχρι τώρα δράσεις μας σκοπό έχουν την παροχή μιας εναλλακτικής πολιτιστικής πρότασης, στον κόσμο της Κρήτης και την προσέγγιση της εξειδικευμένης, αλλά συναρπαστικής επιστήμης της αστρονομίας με το ευρύ κοινό. Τα δύο τελευταία έτη συνεχίσαμε ακούραστα τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκδηλώσεων σε ολόκληρη την Κρήτη και έχουμε να αναδείξουμε ένα πλούσιο εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και επιστημονικό έργο.

2009

Το 2009 σηματοδοτεί τα 400 χρόνια από τότε που ο Γαλιλαίος ύψωσε το τηλεσκόπιο του προς τον ουρανό για να ανακαλύψει έναν νέο κόσμο ο οποίος κρυβόταν καλά μέσα στο πέπλο της νύχτας. Με το πολύ μικρό του τηλεσκόπιο είδε τις θάλασσες και τους μεγάλους κρατήρες στην επιφάνεια της Σελήνης, τον Άρη, τον Κρόνο, τον Δία και ανακάλυψε ότι και άλλοι πλανήτες έχουν δορυφόρους όπως ο δικός μας. Συνειδητοποίησε (1700 χρόνια μετά τον Αρίσταρχο) ότι η Γη δεν είναι στο κέντρο του σύμπαντος και ότι είμαστε απλά ένας πλανήτης που περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο, φέρνοντας τον σε σύγκρουση με τα κοσμολογικά και θρησκευτικά πιστεύω της εποχής του.

Ο Γαλιλαίος άνοιξε τον δρόμο για την κατανόηση του σύμπαντος. Την σημερινή εποχή βιώνουμε, ίσως στην πιο θαυμαστή εποχή αστρονομικών ανακαλύψεων στην παγκόσμια Ιστορία.

Πριν από εκατό χρόνια σχεδόν δεν γνωρίζαμε καν την ύπαρξη του δικού μας γαλαξία αστεριών. Τώρα ξέρουμε ότι το Σύμπαν φτιάχνεται από πολλά δισεκατομμύρια γαλαξίες και έχει ηλικία περίπου 14 δισεκατομμύρια χρόνια.

Φέτος η Διεθνής Αστρονομική Ένωση, Η ΟΥΝΕΣΚΟ και ο ΟΗΕ γιορτάζουν μαζί με τους πολίτες όλου του κόσμου το Σύμπαν. Το ΙΥΑ2009 θα είναι πρώτιστα μια σειρά δραστηριοτήτων για ανθρώπους απ' όλον τον κόσμο. Στοχεύει στη χαρά της προσωπικής ανακάλυψης, του μοιράζεσθαι στοιχειώδεις γνώσεις για το Σύμπαν και τη θέση μας σ' αυτό, και στην ανάδειξη της αξίας του πολιτισμού των επιστημών & της δυνατότητας που υπάρχει στις επιστήμες να συμπληρώνουν η μια την άλλη.

Για την κοινότητα των ερασιτεχνών αστρονόμων & τους συλλόγους αστρονομίας, παράλληλα με τους επιστήμονες και τους ερευνητές της Αστρονομίας, είναι μια θαυμάσια ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν τον ενθουσιασμό και τα μέσα που διαθέτουν για την προώθηση των παραπάνω στόχων.

Η μεγάλη πλειοψηφία των δραστηριοτήτων ΙΥΑ2009 θα πραγματοποιηθεί σε διάφορα επίπεδα: τοπικά, περιφερειακά και εθνικά. Διάφορες χώρες έχουν διαμορφώσει ήδη τους εθνικούς κόμβους για να προετοιμάσουν τις δραστηριότητες για το 2009.

Ο Σύλλογος Φίλων Αστρονομίας Κρήτης συμμετέχει στην παγκόσμια γιορτή για το Σύμπαν και όλες οι εκδηλώσεις του γίνονται στα πλαίσια του Παγκόσμιου έτους αστρονομίας.

28 Μαρτίου 2009 - Η Ωρα της Γης

Με αφορμή την ώρα της Γης μια μικρή ομάδα του Σ.Φ.Α.Κ. βρέθηκε στους Τάφους των Βενιζέλων στην περιοχή Φρούδια Χανίων (35,31,28N, 24,03,21E) στα Χανιά το Σάββατο 28 Μαρτίου για να μελετήσει και να καταγράψει την μείωση της φωτεινότητας και την φωτορύπανσης του ουρανού στην πόλη.

Περισσότερες πληροφορίες και πλήρη αναφορά της εργασίας μπορείτε να βρείτε [πατώντας εδώ](#)

8 Απριλίου 2009 - Ο Ουρανός με τ' άστρα

Στην στην Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού, στην Σούδα πραγματοποιήθηκε ομιλία από τον πρόεδρο του Συλλόγου με θέμα: η ομιλία περιέλαβε μια σύντομη ιστορική αναδρομή 400 ετών, από την ανακάλυψη του τηλεσκοπίου μέχρι σήμερα, ένα ταξίδι στο Ηλιακό Σύστημα και μέχρι τα όρια του γνωστού Σύμπαντος προσπαθώντας να δώσει μια ιδέα για τα μεγέθη και τις αποστάσεις που περιλαμβάνει. Παράλληλα λειτούργησε στο φουαγέ της αίθουσας διαλέξεων έκθεση αστροφωτογραφίας.

16 - 28 Μαρτίου 2009 - Παγκόσμια Καταγραφή Φωτορύπανσης

Ο Σ.Φ.Α.Κ. συμμετέχει ενεργά στην Παγκόσμια Καταγραφή της Φωτορύπανσης, σχεδιάζει και ανανεώνει το επίσημο φυλλάδιο στα Ελληνικά και συντονίζει τις ελληνικές καταγραφές

18 Ιουλίου 2009 - Νύχτα χωρίς φεγγάρι

Ήταν μία όμορφη αστροβραδυά από τον Σ.Φ.Α.Κ. μπροστά από το κάστρο Κουλές της Αρχαίας Απτέρας στα Μεγάλα Χωράφια το Σάββατο το βράδυ. Δεκάδες επισκέπτες ανηφόρησαν μέχρι το βουνό για να θαυμάσουν τα μυστικά του ουρανού μέσα από τα 8 τηλεσκόπια που είχαν στήσει τα μέλη του Συλλόγου. Το ενδιαφέρον του κοινού ήταν αμείωτο μέχρι τις 1 το πρωί και ενώ η ανακοίνωση έγραφε από τος 10.30 το βράδυ όταν φτάσαμε στις 8.45 υπήρχε ήδη κόσμος εκεί. Μέσα από τα τηλεσκόπια είδαν αστρικά σμήνη, νεφελώματα, τον Κρόνο, τον Δία και τον Ποσειδώνα, πολλούς δορυφόρους και μία θεαματική έκλαμψη δορυφόρου Ιριδίου όπως και μερικούς διάττοντες αστέρες. Ο ISS έκανε μία σύντομη επίσκεψη αλλά στις 10 μοίρες δεν μπορέσαμε να τον δούμε εξαιτίας της μορφολογίας του εδάφους.

2 Αυγούστου 2009 - Επίσκεψη στο αστεροσκοπείο του Σκίνακα

Το Αστεροσκοπείο Σκίνακα προσφέρει μέρες ελεύθερης επίσκεψης κοινού κάθε χρόνο. Δίδεται η δυνατότητα στους επισκέπτες του να έχουν μια πρώτη γνωριμία της λειτουργίας του Αστεροσκοπείου, να πληροφορηθούν για τα τελευταία επιτεύγματα στην Αστροφυσική και να παρατηρήσουν από το τηλεσκόπιο. Ο Σ.Φ.Α.Κ. διοργανώνει εκδρομές στο αστεροσκοπείο με λεοφορεία και καιρού επιτρέποντος στήνει τα δικά του τηλεσκόπια για οπτική παρατήρηση, παράλληλα με το τηλεσκόπιο των 1,3 μέτρων του αστεροσκοπείου.

3 Αυγούστου 2009 Απόκρυψη του άστρου HIP 107302 από τον Δία

Το άστρο HIP 107302 με οπτικό μέγεθος 6m0 υποκρύπτεται από τον Δία στις 3 Αυγούστου. Είναι το φωτεινότερο άστρο που θα αποκρυφτεί για τα επόμενα 100 χρόνια ορατό από την Ευρώπη. Στο κοντινό μέλλον υπάρχει μόνο μία απόκρυψη με παρόμοιο άστρο αλλά θα είναι ορατή μόνο από την δυτική Νότια Αμερική (Χιλή...). Για τους υπόλοιπους από εμάς δεν θα ξαναδούμε παρόμοια απόκρυψη για γενιές! Η Παρατήρηση του Σ.Φ.Α.Κ. έγινε στην Λιτσάρδα Αποκορώνου, 40 χιλιόμετρα έξω από τα Χανιά. Για μας που δεν είχαμε ξαναδεί ποτέ απόκρυψη ήταν μια γιορτή. Δυστυχώς δεν με τον να μην έχουμε πείρα πάνω στις αποκρύψεις δεν υπήρχαν και πολλά πράγματα που μπορούσαμε να κάνουμε. Δεν είχαμε φίλτρα, κανείς μας δεν έχει ακόμα ccd και για όλους μας ήταν μια πρωτόγνωρη συναρπαστική εμπειρία.

11 Αυγούστου 2009 - Χωριά με φώτα ανοιχτά

Η χτεσινή βραδιά στο μνημείο Πεσσόντων στο Κολυμπάρι ήταν πραγματικά εξαιρετική. Οι 300 και πλέον επισκέπτες ξεπέρασαν κατά πολύ τις προσδοκίες μας. Εντυπωσιακός ήταν και ο αριθμός των μικρών παιδιών, δεν νομίζω να έχουμε ξαναδεί τόσους λιλιπούτιους αστρονόμους σε ανοιχτή για το κοινό εκδήλωση.

Ο κόσμος μαζεύτηκε από νωρίς γύρω από τα τηλεσκόπια των

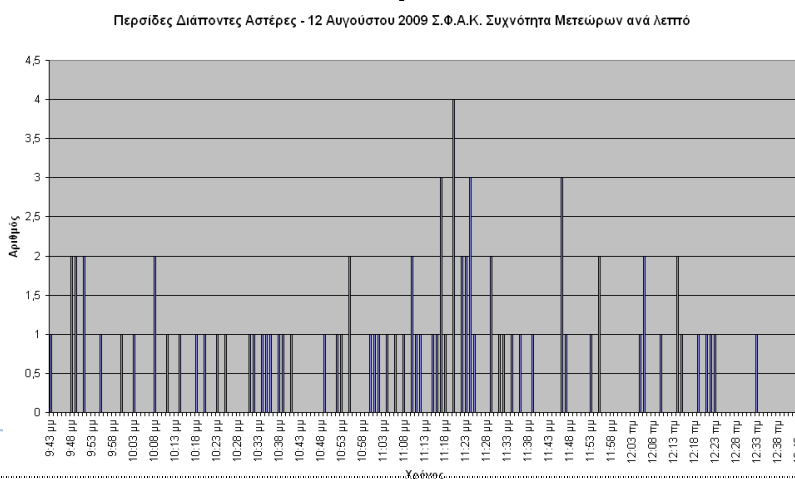
δύο Νίκων, της Φαίδρας και το δικό μου διψώντας να παρατηρήσουν. Μετά από μία σύντομη ξενάγηση στον νυχτερινό ουρανό και αφού είχαμε μιλήσει για Ήλιους για πλανήτες και αστερισμούς, αποστάσεις στο Σύμπαν, μαύρες τρύπες και διαστημικά ταξίδια, ξεκινήσαμε το ταξίδι στον Δία, στον γαλαξία της Ανδρομέδας, στον πανέμορφο διπλό αστέρα Αλμπιρέο. Είδαμε μερικούς περαστικούς δορυφόρους, που και που ακούγονταν διάφορα επιφωνήματα καθώς οι Περσίδες είχαν κάνει εντυπωσιακή εμφάνιση με μερικές φωτεινές βολίδες.

Το φεγγάρι έκανε εντυπωσιακή είσοδο στο σκηνικό και αμέσως τα τηλεσκόπια γύρισαν να το παρατηρήσουν. Οι κρατήρες, οι οροσειρές και άλλα χαρακτηριστικά της πάνω στην διαχωρίζουσα, δηλαδή ανάμεσα στην φωτεινή και την σκοτεινή πλευρά, ήταν πραγματικά μια μοναδική εμπειρία για όσους δεν είχαν ξαναδεί την Σελήνη μέσα από τηλεσκόπιο.

Το ενδιαφέρον των επισκεπτών έμεινε αμείωτο μέχρι τις 1.30 το πρωί. Όσοι έμειναν μέχρι τις 2.30 που μαζέψαμε τα τηλεσκόπια είχαν την ευκαιρία να δουν πιο δύσκολα αντικείμενα όπως νεφελώματα και ανοιχτά σμήνη αστερών.

Οι επισκέπτες έφυγαν εντυπωσιασμένοι και σίγουρα λίγο περισσότερο ενημερωμένοι και συνειδητοποιημένοι. Ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο Ματθαίο Φρατζεσκάκη και στις εκδηλώσεις "Χωριά με Φώτα Ανοιχτά" και ανανεώνουμε το ραντεβού μας για του χρόνου.

12 - 13 Αυγούστου 2009 - Περσίδες διάπτοντες αστέρες

Η Ομάδα και φίλοι του Σ.Φ.Α.Κ. συναντηθήκαμε για την παρατήρηση των Περσείδων διαπτόντων αστερών στο μνημείο Πεσσόντων στο Κολυμπάρι. Ξεκινήσαμε την προετοιμασία του εξοπλισμού βίντεοκάμερα

ύσεις 2009

στο υπέρυθρο, φωτογραφική μηχανή με φιλμ 500ASA, Ψηφιακή μηχανή λήψεις 400ASA. Κάναμε μία παρουσίαση αστερών από 0 μέχρι 5 για να έχουμε μέτρο σύγκρισης για την εκτίμηση φωτεινότητας των διαττόντων και ξεκινήσαμε την καταγραφή στις 21:43 με τον πρώτο διάττοντα. Καταγράψαμε πάρα πολλούς να έχουν διεύθυνση από Περσέα προς Μεγάλη Άρκτο, όπως και οι περισσότερες από τις βολίδες είχαν την ίδια διεύθυνση. Σε 180 λεπτά καταγράψαμε 82 μετέωρα δηλαδή 27 μετέωρα ανά ώρα. Αναλυτικά: την 1η ώρα(21:43 - 22:43): 24 μετέωρα. Την 2η ώρα(22:43 - 23:43): 38 μετέωρα. Την 3η ώρα(23:43 - 00:43): 18 μετέωρα.

25 Αυγούστου 2009 - Γ. Γραμματικάκης "Συνομιλίες με το Φως"

Μια ξεχωριστή βραδιά για την πόλη της Σητείας. Ο γνωστός σε όλους μας Γιώργος Γραμματικάκης παρουσίασε στο παλιό ενετικό φρούριο « Καζάρμα » την τελευταία του συγγραφική δουλειά πλαισιωμένος από ένα πρωτότυπο μουσικοχορευτικό σχήμα. Στις 9.30 μ.μ. άρχισαν οι συνομιλίες με το φως του αγαπημένου μας συγγραφέα, κάτω από τον έναστρο ουρανό της πόλης και εντός των τειχών του ιστορικού κάστρου. Το όλο εγχείρημα έχει επαναληφθεί με επιτυχία προ ολίγου καιρού στο Ευγενήδειο ίδρυμα Αθηνών, καθώς και

στην στοά βιβλίου (Ιανός). Η τελευταία παρουσίαση μάλιστα κυκλοφόρησε σε DVD μαζί με το ομώνυμο βιβλίο.

30 Αυγούστου - Εκδρομή στο αστεροσκοπείο του Σκίνακα

Το Αστεροσκοπείο Σκίνακα προσφέρει μέρες ελεύθερης επίσκεψης κοινού κάθε χρόνο. Δίδεται η δυνατότητα στους επισκέπτες του να έχουν μια πρώτη γνωριμία της λειτουργίας του Αστεροσκοπείου, να πληροφορηθούν για τα τελευταία επιτεύγματα στην Αστροφυσική και να παρατηρήσουν από το τηλεσκόπιο. Ο Σ.Φ.Α.Κ. διοργανώνει εκδρομές στο αστεροσκοπείο με λεοφωρεία και καιρού επιτρέποντος στήνει τα δικά του τηλεσκόπια για οπτική παρατήρηση, παράλληλα με το τηλεσκόπιο των 1,3 μέτρων του αστεροσκοπείου.

19 Σεπτεμβρίου 2009 - Αστροπαρατήρηση στο κάστρο της αρχαίας Απτέρας

Ο κόσμος λιγοστός στην τελευταία ανοιχτή παρατήρηση του Συλλόγου για το 2009 μιας που τα σύννεφα σύντομα έκλεισαν τον ουρανό. Παρόλα αυτά είχαμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε αρκετούς από τους επισκέπτες και να συζητήσουμε για θέματα αστρονομίας και κοσμολογίας.

26 Οκτωβρίου 2009 - Ο Σ.Φ.Α.Κ. μέλος των Αστρονόμων Χωρίς Σύνορα

Ο έναστρος ουρανός μας γοητεύει όλους. Για χιλιάδες χρόνια οι άνθρωποι κοιτάνε ψηλά με θαυμασμό και δέος. Ανεξάρτητα από τις επίγειες πολιτισμικές, εθνικές ή θρησκευτικές διαφορές μας, ο ουρανός είναι ένα κοινό σημείο συνάντησης για όλους τους κατοίκους της Γης. Τα σύνορα που θέτουμε ανάμεσα μας χάνονται όταν κοιτάμε ψηλά. Όποιοι και να είμαστε, όπου και να είμαστε, όλοι μοιραζόμαστε τον ίδιο ουρανό.

Το μοίρασμα είναι μια ζωτική διαδικασία της κατανόησης του Σύμπαντος. Ερασιτέχνες αστρονόμοι αρκετά τακτικά στήνουν τα τηλεσκόπια τους σε δημόσιους χώρους και προσκαλούν τους περαστικούς να συμμετέχουν στην εξερεύνηση του ουρανού. Οι βετεράνοι ξαναζούν τον ενθουσιασμό της ανακάλυψης με αυτούς τους νέους εξερευνητές του διαστήματος. Αυτό το πάθος του να μοιράζεσαι τον νυχτερινό ουρανό ξεπερνάει διεθνή σύνορα και κουλτούρες.

Ο ουρανός υπερβαίνει τις πολιτικές, εθνικές και θρησκευτικές διαφορές. Οι εντάσεις της καθημερινής ζωής χάνουν το νόημα τους μπροστά στα θαύματα και το απροσμέτρητο των ουρανών και αυτών που στέκονται στο σκοτάδι με τα κεφάλια στραμμένα ψηλά και δεν χρειάζονται ποτέ να ρωτήσουν για την καταγωγή ή τα πιστεύω των διπλανών τους. Εκείνη την στιγμή οι διαφορές ξεχνιούνται και γινόμαστε ένα κάτω από τον έναστρο ουρανό που μοιραζόμαστε.

Είναι ένας δεσμός ανάμεσα σε ανθρώπους που οι Αστρονόμοι Χωρίς Σύνορα ελπίζουν να ενισχύσουν. Ένα σύντομο μήνυμα ή η δωρεά ενός μικρού τηλεσκοπίου μπορεί να αναπτυχθεί σε μακροχρόνιους δεσμούς, καλή θέληση και φιλία που φτάνουν σε ολόκληρο τον κόσμο. Η κατανόηση αντικαθιστά την άγνοια και την υποψία. Εικόνες των μέσων διαδέχονται αυτές πραγματικών ανθρώπων. Σχέσεις, υποστήριξη και προσωπικές συνδέσεις παραγκωνίζουν τα στερεότυπα.

Οι Αστρονόμοι Χωρίς Σύνορα είναι άνθρωποι που συναντούνται στον ουρανό. Είναι φυσικό να γίνεται αυτό. Άλλωστε, όλοι μοιραζόμαστε τον ίδιο ουρανό.

<http://www.astronomerswithoutborders.org/>